ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/26/1061-2089

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	13.07.2026 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	19.05.2026
Teabevaldaja	Kambja Vallavalitsus aadress: Pargi 2, 61714 Ülenurme alevik e-posti aadress: vald@kambja.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Vallasekretär
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik
Vaide esitaja esindaja	Xxxxxx Xxxx e-posti aadress: xxxxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 3 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punktide 2 ja 4 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 4 alusel

1) teen vaideotsuse rahuldada vaie osaliselt;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 30.04.2026 edastatud pöördumise teabenõude osa ning kas väljastada valla valduses olevad soovitud dokumendid või keelduda nõuetekohaselt nende väljastamisest, kui selleks on seadust tulenev alus. Keeldumise korral tuleb viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist. Dokumentide osas, mida vallal ei ole, keelduda teabenõude täitmisest.
b) juhul kui vallavalitsus keeldub jätkuvalt dokumentide väljastamisest AvTS § 23 lg 2 p 1 alusel, siis tuleb keeldumise vastuses ära märkida, millal vastav teave on vaide esitajale varasemalt edastatud;
c) juhul kui vallavalitsus keeldub teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel suure mahu tõtt, siis tuleb vaide esitajale selgitada, milles suur maht seisneb ning kuidas see takistab asutuse ülesannete täitmist.
3) jätta vaie rahuldamata:

a) nõudes kontrollida, kas dokumentide väidetav hävitamine ja sellele järgnenud vastuolulised seisukohad vastavad arhiveerimise ja teabehalduse nõuetele, kuna Andmekaitse Inspektsioon eeltoodu üle järelevalvet ei teosta.

b) osas mis puudutab vaide esitaja pöördumises esitatud küsimustele vastamist, kuna selles osa on tegemist selgitustaotlusega märgukirjale ja selgitustaotluse vastamise seaduse mõistes, mille üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta.

4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 22.07.2026. Samaks ajaks edastada Andmekaitse Inspektsioonile koopia täiendavast vastusest vaide esitajale

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse üksnes vaideotsuse (ülaltoodud punkt 3) rahuldamata jäänud osas. Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:
1. 30.04.2026 esitas Xxxxxx Xxxxxx Eraisik volitatud esindajana pöördumise, mis sisaldas nii teabenõuet kui selgitustaotlust. Eeltoodud pöördumine oli adresseeritud Kambja Vallavalitsusele, Maa- ja Ruumiametile, Transpordiametile, Justiitsministeeriumile, Õiguskantslerile ja Riigikontrollile.
2. Vaide kohaselt edastas vaide esitaja 11.05.2026 Kambja vallale ka korduva pöördumise.
3. Kuna Kambja Vallavalitsus ka täiendavale pöördumisele tähtaegselt ei vastanud, siis esitas vaide esitaja 19.05.2026 Andmekaitse Inspektsioonile vaide Kambja Vallavalitsuse poolt teabenõudele tähtaegselt vastamata jätmise peale.

4. 20.05.2026 esitas vaide esitaja vaide täienduse Kambja valla (19.06.2026) vastuse peale, milles vallavalitsus keeldus teabenõude täitmisest AvTS § 22 lg 2 p 1 alusel, mille kohaselt teabevaldaja võib teabenõude täitmisest keelduda, kui teabenõudjale on taotletav teave juba antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust saada teavet teist korda. Samas ei edastanud vallavalitus teavet selle kohta, millal on teave vaide esitajale varasemalt antud.
5. Kuna vaides esinesid puudused, siis andis Andmekaitse Inspektsioon vaide esitajale tähtaja vaides esinevate puuduste kõrvaldamiseks.
6. 25.06.2026 kõrvaldas vaide esitaja esindaja vaides esinevad puudused ning inspektsioon võttis vaide menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

19.05.2026 vaides vaidlustas vaide esitaja Kambja Vallavalitsuse poolt teabenõudele tähtaegselt vastamata jätmise ning palun Andmekaitse Inspektsioonil:

1. hinnata Kambja Vallavalitsuse tegevuse õiguspärasust;
2. kohustada Kambja Vallavalitsust teabenõudele sisuliselt vastama;
3. hinnata, kas tegemist võib olla avaliku teabe põhjendamatu varjamise või menetluse venitamisega;
4. kontrollida, kas dokumentide väidetav hävitamine ja sellele järgnenud vastuolulised seisukohad vastavad arhiveerimise ja teabehalduse nõuetele.

20.05.2026 vaide täienduse kohaselt ei ole Kambja Vallavalitsus täitnud avaliku teabe seadusest tulenevat kohustust vastata teabenõudele sisuliselt, põhjendatult ja punktide kaupa. Selle asemel saadeti pärast pikka viivitust sisuliselt tühi vastus, milles ei vastatud ühelegi pöördumise sisulisele küsimusele ning vaide esitaja leiab, et talle ei ole taotletud teavet väljastatud.

Vaide esitaja märgib, et Kambja Vallavalitsus tugineb oma vastuses avaliku teabe seaduse § 22 lg 2 punktile 1 ning väidab, et teabenõude täitmisest võib keelduda juhul, kui teabenõudjale on taotletav teave juba antud.

Vaide esitaja leiab, et see ei vasta tegelikkusele, kuna talle ei ole suurt osa taotletud dokumentidest ega teabest kunagi väljastatud. Asjaolu, et mõni dokument või vastus võidi varasemalt saata mõnele perekonnaliikmele (näiteks Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxx või Xxxxx Xxxxxx), ei tähenda õiguslikult ega faktiliselt seda, et teave oleks väljastatud vaide esitajale kui teabenõudjale.

Avaliku teabe seadus ei sätesta, et erinevaid pereliikmeid võib käsitleda ühe ja sama teabenõudjana või et asutus võib keelduda vastamisest põhjendusel, et mõni sugulane on kunagi saanud sarnast teavet.

Vaide esitaja märgib lisaks, et tema pöördumine sisaldas Eraisiku volitust, mille alusel vaide esitaja tegutses tema ametliku esindajana.

Vaide esitaja leiab, et 30.04.2026 esitatud pöördumine ei olnud pelgalt varasemate dokumentide uuesti küsimine. Pöördumine sisaldas hulgaliselt uusi küsimusi ja uusi vastuolusid, sealhulgas:

- 13.12.2006 avalduse väidetava hävitamise ja hilisema kasutamise vastuolud;
- küsimused koopiate olemasolu kohta pärast väidetavat hävitamist;
- küsimused transpordimaa sihtotstarbe jätkumise kohta pärast tee kustutamist registritest;
- küsimused servituudi tegeliku paiknemise kohta;
- küsimused alusdokumentide ja mõõdistuste kohta;
- küsimused selle kohta, kuidas sai avalikult kasutatav eratee tekkida ilma vastava lepinguta.

Nendele küsimustele Kambja Vallavalitsus sisuliselt ei vastanud. Lisaks vallavalitsus ei:

- selgitanud, milliste konkreetsete dokumentide või küsimuste osas keeldumine käib;
- märkinud, millal ja kellele need väidetavalt väljastati;
- hinnanud küsimusi punktide kaupa;
- selgitanud, millised dokumendid puuduvad;
- selgitanud, kas dokumente on hävitatud või kas eksisteerivad koopiad.

Vaide esitaja peab vajalikuks rõhutada ka seda, et Kambja Vallavalitsus ei toonud oma vastuses välja:

- millised konkreetsed dokumendid on väidetavalt juba väljastatud;
- millal need väljastati;
- kelle poolt need edastati;
- ega seda, milliste konkreetsete küsimuste osas keeldumine käib.

Vaide esitaja hinnangul ei saa üldist väidet „oleme varem vastanud“ pidada piisavaks põhjenduseks olukorras, kus teabenõue sisaldab kümneid konkreetseid küsimusi ja dokumentide väljanõudmisi.

Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspektsioonil hinnata:

- kas Kambja Vallavalitsuse keeldumine vastab avaliku teabe seadusele;
- kas erinevate pereliikmete käsitlemine ühe teabenõudjana on õiguspärane;
- kas blanketne viide varasematele vastustele on piisav alus sisulisest vastamisest keeldumiseks;
- kas vastamistähtaega ja hea halduse põhimõtet järgiti;
- kas Kambja Vallavalitsus täitis oma põhjendamis- ja selgitamiskohustust;
- ning kas teabenõudele anti sisuline vastus avaliku teabe seaduse tähenduses.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Kambja Vallavalitsuse selgituse kohaselt oli Kambja Vallavalitsusele arusaadav, milliseid dokumente vaide esitaja soovis. Kambja Vallavalitsusel on olemas ainult vallavalitsuse ja volikogu poolt vastuvõetud õigusaktid, kuid puuduvad riigiasutuste (Maa- ja Ruumiamet, Transpordiamet) arhiivides olevad materjalid ja muud teabenõudes küsitud protokollid, nimekirjad ja dokumendid.

Vallavalitsus selgitab, et keeldus dokumentide väljastamisest 18.05.2026 kirjaga nr 6-7/1208-4. Lisaks oli vaide esitaja poolt lisatud dokumentide hulgas ka vallavalitsuse poolt eelnevalt edastatud kirjad, kus on põhjendatud dokumentide väljastamisest keeldumine.

Lisaks märgib vallavalitsus, et 30.04.2026 teabenõudes/selgitustaotluses on kokku ca 80 punkti ja küsimust. Kambja Vallavalitsus on neile kõigile alates aastast 2015 korduvalt vastanud, kirjade hulk on sadades. Antud teabenõudele/selgitustaotlusele vastamine eeldab kogu kirjavahetuse läbivaatamist, mis valla hinnangul võtaks aega ühel ametnikul ca kaks nädalat.

Vallavalitsus selgitab, et lähtus teabenõude/selgitustaotluse vastamise tähtaja suhtes märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse § 6-st, mille kohaselt vastamise tähtaeg on 15 päeva selgitustaotluse registreerimisest. Kambja Vallavalitsus vastas selgitustaotlusele 18.05.2026, Kambja Vallavalitsuse hinnangul ei ole vastamise tähtaja suhtes seadust rikutud.

Vallavalitsus selgitab täiendavalt, et antud juhul on tegemist tsiviilvaidlusega kahe kinnistu (Xxxx külas asuvad Xxxxxx ja Xxx-Xxxxx, vaidlusalune objekt Xxxxx tee) vahel. Aastate

jooksul on vallavalitsus edastanud sadu kirju perekond Xxxx esindajatele (Xxxxx Xxxx, Xxxxxx Xxxx, Xxxxx Xxxxx, Xxxxxx Xxxxx ja pereliikmetega seotud firmad). Saabuvad teabenõuded puudutavad üldjuhul kinnistute moodustamisega seotud vallavalitsuse poolseid menetlusi, mis on teostatud seadusandluse alusel (näiteks sihtotstarvete määramine) või servituudiala asukohta Xxxxxx teel. Maa- ja Ruumiamet on vallavalitsuse tegevusele andnud õigusliku hinnangu ja leidnud, et toimingud on teostatud vastavalt kehtivale seadusandlusele. Vaidlus on olnud korduvalt ka kohtumenetluses, vallavalitsusel puudub info kohtulahendite hetkeseisu kohta. Saabuvad teabenõuded tulevad erinevate pereliikmete poolt, samas on küsimused ühed ja samad. Kohati on ka küsimuste sõnastus täpselt sama, ainult muutunud on allkirjastaja. Vallavalitsusel puudub ressurss, et igale korduvale saabunud teabenõudele otsida kirjavahetuse hulgast välja vastav vastus. Selline lahendus, kus oleks lubatud koondada kokku kogu kirjavahetus ja edastada see ühe kirjana kõikidele perekond Xxxxx liikmetele võimaldaks tulevikus saabuvatele kirjadele vastata ühe kirjaga, viidates kogu edastatud kirjavahetusele.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele ja Andmekaitse Inspektsiooni pädevus

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil või mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud seaduse või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega teabenõue puudutab **asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist.** Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu. Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga, millele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse alusel. Viimase üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta.

2. See, et avaliku teabena saab käsitleda ainult teabevaldaja valduses olevat dokumenteeritud ja jäädvustatud teavet, seda on Riigikohus selgitanud asja nr 3-22-2476 punktis 13. Eeltoodud sättes on kohus selgitanud, et *avaliku teabe mõistest nähtub, et avalik teave on „mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave“ (AvTS § 3 lg 1). Teabevaldajal on kohustused konkreetsete dokumentide suhtes (§ 9 lg 2 p-d 1, 2 ja 6). Teabenõue tuleb täita teabenõudja soovitud viisil (§ 17 lg 1). Arvestades avaliku teabe mõiste seotust teabe jäädvustamise ja dokumenteerimisega, hõlmab teabenõudja soovitud viisil teabenõude täitmine nii teabe saamise viisi kui ka vormi, sh teabekandjat. Sellist lähenemist toetab ka AvTS eelnõu seletuskiri (462 SE, Riigikogu IX koosseis), milles on selgitatud, et eelnõu laieneb üksnes olemasolevale jäädvustatud (dokumenteeritud) teabele ning* ***avalik teave peab teabevaldajal jäädvustatult või dokumenteeritult olemas olema*** *(lk-d 19–20).*AvTS § 3 lg 2 lubab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

3. Teabenõue on teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale edastatud taotlus teabe saamiseks ning teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale teabenõude AvTS-s sätestatud korras. Juurdepääs teabele võimaldatakse teabevaldaja poolt kas teabenõude täitmisega või teabe avalikustamisega (AvTS §-id 6-8).

4. AvTS § 9 lg 2 p-ide 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile **dokumentidele**, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama juurdepääsupiirangutest kinnipidamise.

5. Tulenevalt AvTS § 45 lg 1 p-st 1 teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle järelevalvet teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel. Andmekaitse Inspektsiooni pädevusse ei kuulu järelevalve teostamine märgukirjale ja selgitustaotlustele (esitatud küsimustele) vastamise üle.

Xxxx Xxxx teabenõudjana ja vaide esitaja esitajana

6. Antud juhul on Xxxxx Xxxx esitanud Kambja vallale teabenõude Eraisiku volitatud esindajana. Samuti on Xxxxxx Xxxx esitanud Andmekaitse inspektsioonile vaide Eraisiku volitatud esindajana**.** Xxxxx Xxxxx märgib vaides, et talle ei ole suurt osa taotletud dokumentidest ega teabest kunagi väljastatud. Asjaolu, et mõni dokument või vastus võidi varasemalt saata mõnele perekonnaliikmele (näiteks Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxx Xxxxxxx või **Eraisikule**), ei tähenda õiguslikult ega faktiliselt seda, et teave oleks väljastatud temale kui teabenõudjale.

7. Siinkohal peab Andmekaitse Inspektsioon vajalikuks Xxxxx Xxxxx selgitada, et kuna ta ei ole antud juhul iseseisev teabenõudja (kes esitas teabenõude enda nimel), vaid on Eraisiku volitatud esindaja, siis saab ta vaidlustada ainult nende dokumentide väljastamata jätmist, mida on ta küsinud Eraisiku esindajana või mida ei ole varasemalt Eraisikule väljastatud. Ehk siis antud juhul kaitseb Xxxxxx Xxxxx volitatud esindajana Eraisiku õigusi teabe küsimisel/saamisel, mitte enda kui füüsilise isiku õigusi. Kui Eraisikule on küsitud dokument(id) varasemalt väljastatud, siis on Kambja Vallavalitsusel õigus keelduda teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 1 alusel ning vaide esitaja ei saa vaidlustada seda, et dokumenti ei ole personaalselt talle kui teabenõudjale väljastatud. Ehk siis antud juhul ei tohi segamini ajada, millal Xxxxx Xxxxx on esitanud teabenõude enda nimel ja millal Eraisiku esindajana.

8. Küll aga nõustub Andmekaitse Inspektsioon vaide esitajaga selles, et teabenõuet ei saa lugeda täidetuks kui teave on eelnevalt edastatud mõnele teisele perekonnaliikmele, kuna teabenõude esitamise õigus on igaühe õigus ning teabevaldaja ei saa eeldada ega kohustada teabe jagamist pereliikmete vahel.

Teabenõudele vastamine

9. Tulenevalt AvTS § 18 lg-st 1 tuleb teabenõudele vastata viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Juhul kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev võib teabevaldaja teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega tuleb teabenõudjat teavitada viie tööpäeva jooksul (AvTS § 19). Juhud, millal teabevaldajal õigus teabenõude täitmisest keelduda, on ära toodud AvTS §-s 23. Keelumise korral tuleb keeldumist ka põhjendada (AvTS § 23 lg 3).

10. Kui kodaniku pöördumine sisaldab nii teabenõuet (küsitakse dokumente) kui selgitustaotlust (küsitakse põhjendusi, selgitusi jms), siis tuleb teabenõude osale vastata viie tööpäeva jooksul ning selgitustaotluse osale tuleb vastata 15 päeva jooksul. Seadus ei anna siin võimalust jätta teabenõudele tähtaegselt vastamata (ka juhul kui keeldutakse teabenõude täitmisest) ning vastata ka teabenõudele 15 päeva jooksul.

11. Eeltoodust tulenevalt ei nõustu Andmekaitse Inspektsioon Kambja valla seisukohaga, et vaide esitaja 30.04.2026 pöördumisele, mis sisaldas ka teabenõuet on ka teabenõudele vastatud tähtaegselt. Kuna käesolevaks ajaks on vaide esitaja pöördumisele siiski vastatud, siis on vaide ese teabenõudele tähtaegselt vastamata jätmise osas ära langenud.

12. 18.05.2026 vastuses nr 6-7/1208-4 on Kambja Vallavalitsus keeldunud vaide esitaja

30.04.2026 teabenõude täitmisest AvTS § 22 lg 2 p 1 alusel. Ilmselgelt on siin tegemist kirjaveaga ning tegelikult on peetud silmas AvTS § 23 lg 2 p-i 1. Tõsi, AvTS § 23 lg 2 p 1 annab teabevaldajale võimaluse teabenõude täitmisest keelduda, kui teabenõudjale sama teave juba antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust saada teavet teist korda. Nagu juba eelpool märgitud ei saa siin arvestada seda, kui teave on edastatud mõnele teisele pereliikmele (nagu näiteks Xxxxxx Xxxxx või Xxxxxx Xxxxx). Eeltoodud alusel teabenõude täitmisest keeldumisel tuleb ka viidata, millal ja milline teave on väljastatud. Siin ei piisa ainult üldisele viitamisele, et varasemalt on teave väljastatud, kuna sellisel juhul pole see kontrollitav (ei ole asutusel endal kontrollitav, kas ja millal mingi teave on väljastatud ja teabenõudja ei saa hinnata, kas ta on vastava dokumendi saanud).

13. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele märgib vallavalitsus, et 30.04.2026 teabenõudes/selgitustaotluses on kokku ca 80 punkti ja küsimust. Kambja Vallavalitsus on neile kõigile alates aastast 2015 korduvalt vastanud, kirjade hulk on sadades. Antud teabenõudele/selgitustaotlusele vastamine eeldab kogu kirjavahetuse läbivaatamist, mis valla hinnangul võtaks aega ühel ametnikul ca kaks nädalat.

14. Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga üheselt ei nõustu, kuna teabenõue/selgitustaotlus oli esitatud korraga mitmele asutusele, siis ei puudutanud pöördumine ainult Kambja valla valduses olevaid dokumente ja valla poolt selgituste andmeist. Ehk siis vallal oleks tulnud vastata sellele osale pöördumisest, mis puudutas valla valduses olevaid dokumente.

15. Nagu Kambja Vallavalitsuse vastusest inspektsiooni järelepärimisele nähtub, siis on vallal olemas ainult vallavalitsuse ja volikogu poolt vastuvõetud õigusaktid, kuid puuduvad riigiasutuste (Maa- ja Ruumiamet, Transpordiamet) arhiivides olevad materjalid ja muud teabenõudes küsitud protokollid, nimekirjad ja dokumendid. Seega oli vallavalitsusel võimalus keelduda nende dokumentide väljastamisest, mida vallal ei ole. Samuti oli vallal võimalus keelduda nende dokumentide väljastamisest, mida vaide esitaja oli oma pöördumisele lisanud (juhul kui nende hulgas oli ka vallavalitsuse valduses olevaid dokumente). Ehk siis väljastada oleks tulnud ainult need dokumendid, mis vallal olid olemas ja mida ei ole vaide esitajale (Eraisikule) varem väljastatud. Inspektsioonile arusaadavalt ei ole neid palju.

16. Kuna teabenõude adressaatideks olid ka Maa-amet ja Transpordiamet, siis puudus Kambja vallal kohustus ka edastada teabenõue osas, milliseid dokumente Kambja vald ei valda, teistele asutustele, kelle valduses soovitud dokumendid on. Siinkohal rõhutab Andmekaitse Inspektsioon, et Kambja vallal oli kohustus väljasta või keelduda väljastamisest üksnes nende dokumentide osas, mis on vallal olemas. Teabenõude täitmiseks ei pea vallavalitsus küsima dokumente teistelt asutustelt. Dokumentide osas, mida vallal ei olnud oli võimalus keelduda teabenõude täitmisest.

17. Andmekaitse Inspektsioon ei välista, et kõigile küsimustele vastamine ja vastavate asjaolude välja selgitamine aastaid tagasi toimunud sündmuste osas võibki olla ajamahuks, mis võimaldab keelduda selgitustaotlusele vastamisest selgitustaotlusele ja märgukirjale vastamise seaduse alusel. Eeltoodu ei anna aga automaatselt alust keelduda ka teabenõude täitmisest suure mahu tõttu. Ehk siis suurt mahtu tuleb teabenõude ja selgitustaotluse osas võimalusel eraldi hinnata. Kui soovitud dokumente ei olnud palju, siis tulnuks need ka väljastada. Siinkohal peame vajalikuks märkida, et teabenõude täitmisest keeldumine ei AvTS § 23 lg 2 p 1 alusel ei ole kohustuslik ning mõnikord võibki olla mõistlikum dokumendid uuesti väljasta (kui neid ei ole palju), kui otsida eelnevast mahukast kirjavahetusest, kas ja millal on neid eelnevalt väljastatud.

18. Kuna antud juhul ei nähtu vaide esitajale edastatud vastusest, kas ja millal on vaide esitajale edastatud Kambja valla valduses olevad dokumendid, mis annab võimaluse teabenõude

täitmisest keelduda AvTS § 23 lg 2 p 1 alusel ning samuti ei ole keeldutud põhjusel, et tegemist oleks suure mahuga, siis tuleb Kambja vallal vaide esitaja 30.04.2026 pöördumise teabenõude osa (milles küsiti konkreetseid dokumente) uuesti läbi vaadata ja väljastada valla valduses olevad soovitud dokumendid, kui pole alust dokumentide väljastamisest keelduda. Keeldumise korral tuleb viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.

19. See, kas vaide esitaja selgitustaotlustele vastamise osas on keeldumine põhjendatud või mitte, selles osas inspektsioon seisukohta ei võta, kuna Andmekaitse Inspektsioon ei teosta märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse üle järelevalvet.

20. Ühtlasi juhib Andmekaitse Inspektsioon vaide esitaja tähelepanu selle, et ka teabenõudjal tuleb oma õigusi kasutada vastustundlikult ning küsida tuleks teavet ja dokumente ainult ulatuses, mis on vajalikud ja mida ei ole eelnevalt küsitud. Teabenõudjatel tuleb arvestada sellega, et nad ei ole ainsad teabenõudjad ja vallal tuleb tegelda kõigiga võrdselt. Seega tuleb teabenõue esitada ka võimalikult konkreetselt (milliseid dokumente soovitakse), mitte küsida kõike võimalikke dokumente. Selliselt on teabenõudeid ka lihtsam täita. Kohtud on siin ka jaatanud, et kui küsitakse nn kõiki dokumente pika ajavahemiku kohta, mis eeldab teabevaldajalt väga suure hulga teabe läbi töötamist, võib see olla aluseks teabenõude täitmisest keeldumiseks suure mahu tõttu.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel